

5. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення : Проект закону України № 2179 від 25.09.2019. (прийнято в першому читанні 01.11.2019). URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=66949.

6. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред М.І. Мельника, М.І. Хавронюка. 10-те перероб. та допов. Київ : ВД Дакор, 2018. 1360 с.

Печора К. В.,

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
ННІ № 1 Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: головний спеціаліст
Департаменту персоналу, організації освітньої
та наукової діяльності Міністерства внутрішніх
справ України, кандидат юридичних наук,
доцент ***Кісілюк Е. М.***

АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ

У незалежній Україні кримінальне право виконує важливу функцію, в якій синтезована та сформована реакція суспільства та держави на злочин – найнебезпечніше для інтересів окремих індивідів, суспільства і держави діяння. У цьому сенсі, кримінальне право, як і право загалом може претендувати на те, щоб вважатися явищем цивілізації та культури.

У механізмі охорони суспільних відносин і регулювання кримінально-правових відносин, що виникають внаслідок вчинення злочину, кримінальне право займає важливе місце і в найбільш узагальненому вигляді грає роль таких засобів, як: 1) встановлення меж кримінально-правової заборони; 2) стимулювання суспільно корисної поведінки людини; 3) вплив на злочинців; 4) своєрідна форма фіксації досягнень кримінально-правової науки і практики [1, с. 39].

Від повноти та ступеня досконалості законодавчого вираження суспільно-небезпечних діянь залежить спрямованість, зміст та форми реалізації на це діяння з боку як правоохоронних, судових органів, так і суспільства.

Одним із найважливіших питань на сьогодні залишається проблема якості та стабільності кримінального законодавства. Необхідними умовами, які висуваються до закону, є ясність та доступність викладеного у ньому матеріалу. Законодавство про кримінальну відповідальність, залишаючись з одного боку стабільним та незмінним у своїх принципових положеннях та підходах до вирішення поставлених перед ним завдань, з другого – має вдосконалюватися, оновлюватися, змінюватися, тобто постійно розвиватися, бути достатньо динамічним.

Однак, тільки зважене реальною практикою застосування нормативних положень, обґрунтоване і розумне поєднання стабільності і динамічності норм закону про кримінальну відповідальність здатне забезпечити високу ефективність його приписів. Якщо ж звернутися до існуючих на сьогодні протиріч у діяльності в сфері оновлення норм закону про кримінальну відповідальність, то за останні роки воно вражає своєю стрімкістю і розмахом.

Одним з аспектів даної проблеми є те, що деякі фахівці вбачають у конструкції складів злочину, в основу обтяжуючих обставин яких покладено факт попереднього вчинення злочину тією ж особою, порушення закріпленого в ст. 61 Конституції України та відтвореного в ч. 3 ст. 2 КК України принципу «nonbisinidem», оскільки, на їх думку, таке конструювання складу злочинів фактично призводить до повторного застосування до особи кримінальної відповідальності за вчинення одного і того ж злочину.

Однак є прихильники іншої позиції, згідно з якою зазначений принцип жодним чином не порушується ні в тих випадках, коли повторність і рецидив фігурують в якості кваліфікуючих ознак у разі вчинення злочину (наприклад зазначені в ч. 2 ст. 152, 185, 201 КК України), ні в тих – коли ці ж обставини визнаються обтяжуючими (п. 1 ч.1 ст. 67 КК України), оскільки закон тим самим враховує підвищену суспільну небезпеку особи винного і надає їй значення або обставини, яка обтяжує кримінальну відповідальність (кваліфікуючої ознаки), або впливає на посилення покарання.

Саме такий висновок впливає з положення ч. 4 ст. 67 КК України, де сформульовано правило, що якщо будь-яка обставина, що обтяжує покарання, передбачена в статті Особливої частини Кримінального кодексу України як ознака злочину, що впливає на кваліфікацію, суд не може ще раз враховувати її при призначенні покарання як обтяжуючу. Таким чином, закон забороняє подвійне застосування одних і тих же обставин.

Зазначені проблеми є лише частиною істотного нормативного розбалансування, яке набуває поширення в сучасному кримінальному законодавстві України. Очевидно, що фахівці з кримінального права повинні більше уваги приділяти науковому впровадженню, законодавчого і правозастосовчого процесів. Багато в чому підвищення впливу вчених на ці процеси можливо, як уже зазначалося, за рахунок нормативного визначення місця наукової експертизи в процесі законотворення. Однак найбільш вагомий вплив на формування професійного сучасного кримінального законодавства наука повинна здійснювати за рахунок глибоких, аргументованих наукових робіт, результати яких втілюються в монографіях, наукових статтях, коментарях до законодавства, дисертаційних дослідженнях.

Список використаних джерел

1. Гришук В.К. Проблеми кодифікації кримінального законодавства України. Юрид. ф-т Львівського держ. ун-ту ім. І. Франка, 1993. 136 с.